

Amestos etterlevelse av hvitvaskingsloven i Norge

Dette dokumentet forklarer hvorfor vi som regnskapsbyrå er lovpålagt å innhente informasjon om kundene våre, og hva slags informasjon vi er nødt til å be om. Kravene følger av hvitvaskingsloven og gjelder for alle regnskapsførere i Norge.

Innhold

Bakgrunn	2
Oppsummering	2
Kjenn din kunde	3
Legitimasjon	3
Personer som handler på vegne av kunden	3
Reelle rettighetshavere	4
Selskap	4
Børsnoterte selskap	4
Stiftelser	4
Andre enhetstyper	4
Hva behøver vi	4
Politisk eksponerte personer (PEP)	5
Hvorfor kartlegger vi	5
Hva slags stillinger er politisk eksponert	5
Hva ber vi om	6
Nære familiemedlemmer	6
Forhold i virksomheten	6
Innhenting av informasjon	7
Hvis du ikke gir nødvendig informasjon	7
Verktøy vi benytter	7
Mistenkelige transaksjoner	8

Bakgrunn

Som godkjent regnskapsforetak er Amesto AccountHouse (vi/oss) underlagt hvitvaskingsloven. Loven krever at vi følger opp våre kunder på to hovedområder:

- kjenn din kunde (know your customer – KYC) og
- undersøkelse av mistenkelige transaksjoner.

Dette skrivet forklarer hva som kreves etter lovverket.

Oppsummering

Vi innhenter følgende opplysninger og dokumentasjon:

- Legitimasjon av kunden
  - Privatpersoner: legitimasjon
  - Alle andre: firmaattest
- Legitimasjon av de som handler på vegne av kunden
  - De som signerer på oppdragsavtalen
  - Kontaktpersoner for øvrig
- Oversikt over reelle rettighetshavere
  - *Personer* som direkte eller indirekte eier eller kontrollerer over 25 % av virksomheten (ved flere eierledd ser man på 25 %-grensen i hvert enkelt ledd, i tillegg til samlet eierskap/kontroll)
- PEP-status på de foregående
  - Dersom en eller flere personer står i stillingen nå, eller har gjort det i løpet av de siste 12 månedene, innhenter vi ytterligere opplysninger
- Forhold hos virksomheten
  - Informasjon om bransje, samarbeidspartnere, markeder, oppgjørsform på salg, hvordan virksomheten er finansiert, etc.

Vi er også underlagt hvitvaskingslovens krav til undersøkelse av mistenkelige transaksjoner.

Informasjonen og dokumentasjonen vi ber om er lovpålagt å innhente. Vi forstår at kravene kan oppleves unødvendige og omfattende, og setter stor pris på samarbeidet. Opplysningene innhentes rutinemessig for alle kunder, og betyr ikke at vi mistenker noe kritikkverdig.

Kjenn din kunde

For å kunne opprette, og fortsette å ha, kundeforhold, plikter vi å innhente en del informasjon og dokumentasjon av deg som kunde.

Legitimasjon

Selskap

Vi innhenter dokumentasjon for å identifisere kunden. De fleste av våre kunder er et selskap, en organisasjon, forening, eller lignende. I slike tilfeller behøver vi en firmaattest. Det er et absolutt krav om et organisasjonsnummer, som medfører at vi ikke har lov til å påta oss oppdrag for enheter som ikke er registrert i et offentlig register. For norske virksomheter tar vi normalt ut en utskrift fra Foretaksregisteret eller Enhetsregisteret. For utenlandske enheter behøver vi en firmaattest fra det registeret enheten er registrert i.

Privatperson

Dersom kunden er en privatperson, behøver vi legitimasjon av personen. For personer som har en godkjent eID vi kan benytte, er det å foretrekke. I Norge er legitimering via BankID det vanligste. Dersom legitimering gjennom eID ikke er mulig, behøver vi en bekreftet kopi av pass for utenlandske personer, og bekreftet kopi av pass, førerkort eller bankkort med bilde av norske personer. Hovedregelen er at vi selv skal ta kopien ved personlig oppmøte. Dersom personlig oppmøte ikke er mulig, må det avklares med oss hvordan det skal håndteres. Personlig oppmøte er ikke nødvendig dersom identiteten bekreftes via gyldig eID.

Personer som handler på vegne av kunden

Vi må vite hvem som handler på vegne av kunden, samt at den/de har lov til å opptre på vegne av kunden. Dette gjelder personer som signerer på oppdragsavtalen, samt kontaktpersoner.

De som signerer på vegne av kunden, skal ha rett til å inngå slike avtaler. Det vil i praksis si daglig leder, styreleder, eller signaturberettigede/prokurister i henhold til firmaattesten. Personer som nevnt i forrige setning kan også gi fullmakt til andre. Alle som måtte være involvert i prosessen vil ansees å handle på vegne av virksomheten.

I tillegg opptre eventuelt andre kontaktpersoner på vegne av kunde. Etter regnskapsførerloven har Amesto kun lov å forholde seg til personer som skriftlig har fått fullmakt til å ha en slik rolle, og det er normalt nedfelt i oppdragsavtalen (eventuelt andre fullmaktsdokumenter).

For alle personer som opptre på vegne av kunde behøver vi identifikasjon på like linje med personer som nevnt under Legitimasjon av kunden.

Reelle rettighetshavere

Selskap

Lovverket krever også at vi skal vite hvem som står bak kunden – det som kalles reelle rettighetshavere (RRH). En RRH er en person som eier og/eller kontrollerer minst 25 % av virksomheten, enten direkte eller indirekte. Merk at dersom det er flere eierskapsledd, vil kravet inntreffe når det er over 25 % eierskap/kontroll i hvert ledd, selv om totalt eierskap/kontroll er 25 % eller under.

Eierskap og kontroll kan oppstå fordi man

- Eier mer enn 25 %
- Formell stemmerett mer enn 25 %
- Har rett til å utpeke eller avsette mer enn 50 % av styremedlemmene (eller tilsvarende)
- Har en avtale, det er vedtektsfestet e.l. at man kan utøve kontroll i samsvar med a, b eller c
- På annen måte utøver kontroll

Børsnoterte selskap

Dersom kunden er børsnotert i en EØS-stat, eller i annet land underlagt tilsvarende informasjonsplikt, skal det likevel ikke identifiseres RRH. Det samme gjelder for majoritetseide datterselskaper av børsnoterte selskaper.

Stiftelser

For stiftelser er følgende personer RRH:

- Styremedlemmer og daglig leder
- Personer som kan utpeke et flertall av styremedlemmer (gjelder også dersom man er reell rettighetshaver i en annen virksomhet som har tilsvarende rettighet i stiftelsen)
- Personer som har avgitt grunnkapital til stiftelsen (gjelder også dersom man er reell rettighetshaver i en annen virksomhet som har avgitt grunnkapital til stiftelsen)
- Personer som er tilstått særlige rettigheter etter stiftelsesloven § 9, samt personer som er uttrykkelig angitt som destinatar i stiftelsen.

Andre enhetstyper

Særskilte regler gjelder for utenlandske trustar, o.l.

Hva behøver vi

For å kunne identifisere RRH behøver vi tilstrekkelig informasjon til entydig å identifisere personen(e). Normalt vil det være tilstrekkelig med

- navn,
- adresse og fødselsdato,
- eventuelt fødsels- og personnummer.
- Det kan også hende vi ber om legitimasjon, i henhold til kravene som er beskrevet under Legitimasjon av kunde.

Politisk eksponerte personer (PEP)

Hvorfor kartlegger vi

Dersom kunden selv, personer som handler på vegne av kunde og/eller er reell rettighetshaver er en politisk eksponert person (PEP), plikter vi å gjennomføre forsterkede kundetiltak. Tilsvarende gjelder dersom en av disse er nært familiemedlem/kjent medarbeider til en PEP. PEP-statusen er ikke tidsbegrenset, men vi behøver ikke å gjennomføre forsterkede kundetiltak når det er mer enn ett år siden stillingen ble avsluttet.

De aller fleste kunder involverer ingen politisk eksponerte personer. Vi er likevel lovpålagt å stille noen kontrollspørsmål til alle våre kunder.

Hva slags stillinger er politisk eksponert

Hva slags stillinger medfører at man er PEP? Det er landet vedkommende hører hjemme i som definerer hvem som er PEP. For Norge gjelder:

- Statsoverhode, regjeringssjef, statsråd/minister, statssekretær
  - Kongen, statsministeren, alle ministre og assisterende ministre
- Medlem av nasjonalforsamling
  - Stortingrepresentanter, inkludert vararepresentanter
- Medlem av styrende organ i politisk parti
  - Hovedstyre (eller lignende) i politiske partier representert på Stortinget
- Medlem av høyere rettsinstans som treffer beslutning som ikke bare unntaksvis kan ankes
  - Høyesterett
  - Ansatte dommere i lagmannsretten (ikke lekdommere)
  - Den europeiske menneskerettsdomstolen, EFTA-domstolen, FN-domstolen
- Medlem av administrativt, ledende eller kontrollerende organ i statlig foretak
  - *Statlige* selskaper som ivaretar oppgaver som hører inn under offentlig adm.
  - Styret og adm.dir i statlige foretak
- Direktør, styremedlem eller annen person i øverste ledelse i internasjonal organisasjon
  - Interstatlige, politisk avtalte organisasjoner (f.eks. EFTA, NATO, FN). Ideelle organisasjoner er unntatt
- Medlem av styre i riksrevisjon, revisjonsdomstol eller sentralbank
  - Medlemmer og vara medlemmer av riksrevisjonskollegium i Riksrevisjonen
  - Styret i Norges Bank
- Ambassadør, chargé d'affaires eller militær offiser av høyere rang
  - Norsk ambassadør / chargé d'affaires ved norsk ambassade (ikke konsul)
  - Militær offiser av høyere rang (general, generalløytnant, generalmajor, admiral, viseadmiral og kontreadmiral). Forsvarssjefen

Dersom man er nærstående til PEP, eller i et såkalt juridisk fellesskap (f.eks. man eier et selskap sammen, eller lignende), eller har en nær forretningsforbindelse, med en PEP, vil man også ansees å være PEP.

Hva ber vi om

Vi innhenter en egenerklæring, der det bes oppgis om noen som nevnt tidligere er en PEP. Dersom en eller flere PEP er involvert ber vi om informasjon rundt dette.

Forsterkede kundetiltak som skal gjennomføres for PEP i ovennevnte roller er ekstra informasjon som må innhentes:

- Navn, fødselsdato og adresse
- PEPs posisjon/stilling/verv, inkludert geografisk tilhørighet
- Godkjennelse fra vår hvitvaskingsansvarlig
- Dersom relevant: gjennomføre tilstrekkelige tiltak for å fastslå formuens/midlenes opprinnelse

Nære familiemedlemmer

Merk at nære familiemedlemmer identifiseres/sees på samlet etter hvitvaskingsloven. Det betyr at dersom f.eks. nære familiemedlemmer eier 25 % hver vil de likevel være RRH selv om de individuelt ikke er over grensen (grensen for å være reell rettighetshaver er normalt over 25 %), Tilsvarende vil man være PEP dersom et nært familiemedlem er PEP.

Som nære familiemedlemmer regnes:

- Foreldre
- Ektefelle, registrert partner, samboer
- Barn
- Barnas ektefelle, registrert partner eller samboer
- Dersom relasjonen er tilstrekkelig nær, men uten at personene er omfattet av lovens definisjon av «nære familiemedlemmer», kan det i konkrete tilfeller være grunn til å vurdere andre relasjoner i sammenheng (for eksempel søsken).

Forhold i virksomheten

Vi vil også innhente informasjon om virksomheten som drives. Det kan variere hva vi behøver å ha oversikt over, men typiske forhold vi kan be om informasjon om:

- Hvordan er virksomheten organisert
- Hvordan er virksomheten finansiert
- Vesentlige avtaler
- Handelspartnere
  - Hva slags type kunder og leverandører er det
  - Hvor holder forretningspartnerne til
- Hvordan går betalingsstrømmene i selskapet
  - Innland/utland
  - Bank, kontant, krypto, etc.

Innhenting av informasjon

Det er et krav om at vi ber vår kunde om informasjon for å avklare ovennevnte. Normalt vil vi be om en egenerklæring. For den/de personene vi behøver å identifisere med ytterligere dokumentasjon, vil vi be om ytterligere informasjon og/eller legitimasjon (f.eks. BankID)

Vi benytter også hjelpeverktøy for å kvalitetssikre informasjonen vi mottar.

I noen tilfeller må vi be om ytterligere informasjon eller dokumentasjon, fordi vi ut fra en konkret vurdering har avklart at det er nødvendig.

All oppfølging etter hvitvaskingsloven er risikobasert. Det betyr at vi i noen tilfeller kan lempe litt på kravene, mens det i andre tilfeller vil være behov for at vi gjør mer enn det som er beskrevet her.

Hvis du ikke gir nødvendig informasjon

Vi plikter å innhente nødvendig informasjon og dokumentasjon for å forstå, og være sikker på at vi har korrekt informasjon om, hvem kunden er, hvem som handler på vegne av kunde og om det er RRH.

Vi plikter også å avklare PEP-status på alle disse.

Dersom du som kunde ikke medvirker til at vi oppfyller kravene vi er underlagt i hvitvaskingsloven, har vi ikke lov til å ha deg som kunde. Konsekvensen av å ikke medvirke vil dermed kunne være at vi ikke kan påta oss oppdraget, eller må avslutte det dersom kundeforholdet allerede er etablert.

Verktøy vi benytter

Når vi ber om informasjon fra deg kan vi gjøre det på flere måter. Som hovedregel benytter vi et system som heter Penneo, som hjelper oss med diverse registersøk, i tillegg til at vi kan innhente egenerklæringer og legitimasjon gjennom systemet. Innhenting av egenerklæringer og legitimasjon kan vi også gjøre via e-post eller signeringsløsningen Signant.

Vi har også tilgang til å gjøre søk i forskjellige offentlige registre, som vi benytter oss av ved behov.

Etter lov om register over reelle rettighetshavere plikter mange foretak (blant annet alle aksjeselskap) å rapportere reelle rettighetshavere til registeret. Det er mange som lurer på hvorfor vi ikke kan benytte det registeret til å gjøre våre kartlegginger. Dessverre er ikke den loven samkjørt med hvitvaskingsloven, definisjonene av hvem som er reelle rettighetshavere er ikke like. Det gjør at vi ikke kan stole på at vi får nødvendig informasjon basert på informasjonen i registeret.

Finanstilsynet presiserer i sin veiledning til hvitvaskingsloven at vi må få informasjon fra vår kunde. Selv om vi benytter forskjellige registeroppslag i vårt arbeid innenfor hvitvaskingsområdet, er vi likevel forpliktet til å be om informasjon og dokumentasjon fra alle våre kunder.

Mistenkelige transaksjoner

Etter hvitvaskingsloven foreligger det også krav til å undersøke såkalte mistenkelige forhold/transaksjoner. Mistenkelige forhold er forhold som vi ikke med stor grad av sikkerhet kan si at er lovlige. Et mistenkelig forhold er dermed ikke en mistanke om noe kriminelt, men at vi ikke ganske sikkert kan si at det ikke er kriminelt. Slike forhold kan spenne fra områder som skatteunndragelser til hvitvasking og terrorfinansiering.

Dersom det dukker opp forhold eller transaksjoner vi lurer litt på, vil vi typisk be om mer informasjon eller bedre dokumentasjon. Vi vil gjøre det vi kan for å avklare at forholdet/transaksjonen er legitim, og ytterligere undersøkelser vil da avsluttes. Dersom vi mot formodning ikke er i stand til å få verifisert at det er legitimt, har vi plikt til å rapportere forholdet til Økokrim. De vil ta en selvstendig vurdering på hva som skal skje med saken videre. Merk at en slik rapportering ikke er en anmeldelse, men må ansees for å være en melding til Økokrim. Økokrim avgjør om saken skal undersøkes videre av dem eller andre offentlige instanser (for eksempel Skatteetaten). Mistenkelige forhold kan være både transaksjoner, handlinger, uttalelser, eller lignende.

Det er streng taushetsplikt rundt undersøkelse av mistenkelige forhold. Dersom vi gjennomfører slike undersøkelser vil du ikke få vite om det. Du vil heller ikke få vite om eventuell rapportering til Økokrim.